

“İKİ TAŞ ATMAYA” GELENLER 3

HAKAN PAKSOY

Depremde “iki taş atmaya” gelenler 3

Hakan Paksoy

Devlet göründü, rahatlama başladı

Dördüncü gün (9 Şubat Perşembe) gece Kızılay bir revir çadırı kurdu. Devlet yeniden görünür gibi olmaya başlamıştı. Ama esas rahatlık ertesi gün (10 Şubat Cuma) öğleye doğru geldi. Kampın giriş kapısı önünde bir otobüsten askerlerimiz inmeye başladı. Biraz sonra başlarındaki binbaşıyla işin içine giriverdiler. Hâkî yeşil elbisenin varlığı kendini göstermişti. Hem bir rahatlık hem de kendiliğinden bir düzen getirmişti. Binbaşı da büyük bir sakinlikle davranıyordu. Türk Milleti sevgilisine kavuşmuş gibiydi.

Yapılan işlere yardım ediyorlar, gerektiğinde otoriteyi kullanıyorlardı. Görev paylaşımı yapılmadan herkes birbirine uyum sağlamıştı. Ne yapılması gerekiyorsa o yapılıyordu. Türk, devletine sırtını dayamıştı.

Depremin beşinci günü (11 Şubat Cumartesi) sabahın ilk saatlerinde resmî plakalı araba kampa girdi. Yetkili sormuşlar, nöbetçi askerler de tek uyanık olan beni göstermişlerdi. Gelenler koordinatör Vali Yardımcısıyla koordinatör AFAD müdürüydü. Vali yardımcısı olan sadece unvanıyla kendini tanıtarak “Yetkili **sen** (!) misin?” diye sordu. Ben de yetkili olmadığımı, kampı yönetenlerin de gönüllüler olduğunu söyledim. Onların Maraş’ı tanımadığı için yardımcı olmaya çalıştığımı anlattım. Üslubuyla o an aklımdan geçen bürokratik vesayet kavramıydı. (Konuşmamızın detayını burada aktarmayı uygun bulmuyorum.)

Ama meğerse kampta bir yetkili varmış. Afet planı uyarınca orada bulunuyormuş. Ki kendisi de depreme maruz kalmış Maraşlı bir devlet memuruydu. Vali yardımcısı ve AFAD müdürü onlarla buluşurken ben, tek ısınma aracımız olan, varil sobanın başına döndüm.

Daha sonra Maraş’ın dışından genç bir AFAD görevlisi de yönetici olarak çalışmaya başladı. Ama kısa zamanda gönüllülerle yakınlaştı. O da yalnız başına olduğunu ve onlarsız bir şey yapamayacağını derhal görmüştü.

Kampta ilginç bir yoğunluk vardı. Mütemadiyen geliyorlardı. Sonradan duyduğumuza göre insanlar bu kampa yönlendirilmekteydi. İlk istekleri çadırdı. Hatta AFAD yetkilileri içinden bile kendilerinden çadır isteyen tanıdıklarına çadır soranlar oluyordu. İlk günlerde altlarına serecek bir şey de yoktu. Zemin de yağın yağmurla ıslak ve yumuşak topraktı. Gelen yardımlar içindeki bir kamyon mat diye tabir edilen zemin örtüsü alta serilecek malzeme imdada yetişti. Rulo hâlindeydi. Polis kardeşlerimizin de yardımıyla genç gönüllüler sabaha kadar kesip çadırlara dağıttılar.

Köyler ve çocuklar

Bu satırları kaleme alırken düzelmiş olabileceğini düşünüyorum ancak hâlâ ulaşılamayan köyler çok fazlaydı. Hatta kampta görev almış bir gönüllü arkadaşımın sohbet ettiğimde, kendisinden çadır isteyen bir gencin dedesinin soğuktan donarak öldüğünü ağlayarak anlattığını söyledi. Beni de bu sözler dondurdu.

Yardım talepleri köylerden daha çok telefonla geliyordu. Gerek gelerek gerek telefonla ulaşan herkese yardım etmeye gayret ettik. Tok gözlü insanlar bizi gayrete getiriyordu. Bana bu kadar yeter diyenler kadar aldıkça almak isteyenler de vardı. Ama bütün gönüllüler büyük bir sabır ve güler

yüzle davranıyorlardı.

Kampın yönetimini ele almış gönüllümüz, 1999 depremini yaşamış bir kardeşimizdi. Yaşayarak tecrübe edinmişti. Bir yere gitmemiz gerektiğini söyledi. Kamp'ın yakınındaki Gençlik Merkezi'ne gittik. Depremde yakınlarını kaybetmiş ya da kaybolmuş çocukların korunması gerektiğini söylüyordu. Bu husustaki acı hikâyeleri hepimiz duymuştuk belki ama o şahit olarak yaşamıştı.

Merkezde birkaç sporcu genç vardı. Onlar da depremden çıkmışlardı ama güçlüydüler. Hele birisi 1999'daki depremde annesini kaybetmişti. Ben annesizliği bilirim diyordu. Kendisi de 2,5 yaşındayken onun koynundan sağ alındığını anlatınca başımı diğer yana çevirdim. Onlarla konuşarak organize ettik. Merkeze çocuklardan başka birilerini almayacaklardı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'ndan birileri gelene kadar dikkatli olmalarını söyleyerek ayrıldık. Kampın telaşı içinde daha sonra ilgilenemedim.

Coğrafyanın sosyolojisi

Yakın uzak şehirlerden gelenler, "Arabamızı çabuk boşaltalım lütfen. Gidip tekrar geleceğiz." diyorlardı. Zamanla bir yarış vardı anlayacağınız.

Özellikle ilk günler çok zorluydu. Bir yanda enkazdaki canhıraş mücadele, diğer yanda uzaklara ulaşabilme gayreti. Zorluydu vesselam. Depremzedelerin yardıma ve moral desteğe ihtiyacı kesin bir gerçek. Ama yardım getirenlerin de gayretlerinin desteklenmesi gerekiyor kanaatimce. Bu cümle, kesinlikle, onlara iltifat edilmesi anlamında değil. Teşekkür de değil. Ama sorumluluk sahiplerinin dikkatli davranması anlamında.

Biraz açayım. Dördüncü gündü yanılmıyorsam. Kayseri Yahyalı'dan üç kardeşimiz geldiler. Orta boy kamyonetleri malzeme yüklüydü. Ayrılırken bana "Ne dersiniz, bu işin altından kalkabilir miyiz?" diye sordular. Elbette diye cevap verdim. İkinci soru geldi: "Nasıl?" Bendeki cevap hâlen geçerliliğini koruyor. "Öncelikle siyasiler az konuşmalı. Özellikle yöneticiler. Sonra millî birlik güçlendirilmeli. Bugün ayrışma hat safhada. Bu yapılırsa altından kalkarız." dedim. Verdiğim cevaba itiraz gelmedi. Ama Cumhurbaşkanı'nın çok keskin bakışlarla yaptığı ilk konuşma hâlâ hafızalarda. Keşke farklı bir üslup ve sözler olsaydı.

Bu arkadaşlar Beşir Derneği'nin gönüllüleriydiler. Onları üç köye yönlendirdim. Aynı güzergâh üzerindeki ova köyleriydi. Depremden ne kadar etkilendiklerini ve yardım gidip gitmediğini bilmiyordum. Yakındaki diğer köylere de yardım göndermiştim. Hem oralarda dostlarımız vardı hem de sosyolojik dengenin kurulması gerekiyordu. İstemedenden de olsa bir hata yapılmamalıydı. Kendilerine bunu da söyledim. Sonra görüştüğümde o köyde birbirlerine sarıldıklarını, köylülerin çok mutlu olduklarını anlattı. Oraya gitmekle kendileri de mutlu olmuşlardı.

Bu gibi durumlarda yardımı organize edenlerin coğrafyanın özelliklerinin bilmesinin çok önemli olduğu ortaya çıkıyordu.

Not: Dünkü bölümde Kamp'ın yemeğini çıkaranlardan bahsetmiştim. Kamp'taki gönüllülerden sevgili Ema arayıp Beşir Derneği'ni hatırlattı. Haklıydı. Spor Salonu'nun bahçesindeki Beşir Derneği'nin seyyar mutfağının hakkını teslim etmek gerekiyor. Hem çadır kampında hem de enkazda çalışanlarla dışarıdan gelenlere yemek çıkarmışlardı. Bir hakkın teslimi açısından Ema'ya teşekkür ediyorum.

Yarın devam edecek...